

ЖИВИТЕ!

страница 3

Јавни позив за подношење иницијатива за доделу јавних признања градске општине Младеновац за 2024. годину

страница 2

До 15. маја рок за субвенције за квалитетна приплодна грла

страница 4

Савети за пољопривреднике
Ђубрење јагоде

страница 5

Фељшон: Милосав Б. Влајић

У НОЋИМА БЕЗ ЗВЕЗДА /15

странице 8 и 9

Фудбал: Београдска зона

ОФК Младеновац дочекује Комграп

Фудбал: Прва београдска лига, група Ц

**Дерби у Рабровцу:
Долази Велика Крсна**

Општинска фудбалска лига

Борац и Иванча настављају трку за прво место

страница 7

ПРЕНОЋИШТА - МЛАДЕНОВАЦ
4.000 дин. по поштом. 063/310-205

Комисија за јавна признања Скупштине градске општине Младеновац, на седници одржаној 7.5.2024. године, на основу члана 14. Одлуке о јавним признањима градске општине Младеновац ("Сл. лист града Београда", бр. 48/12 - пречишћен текст), упућује

ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ИНЦИЈАТИВА ЗА ДОДЕЛУ ЈАВНИХ ПРИЗНАЊА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ МЛАДЕНОВАЦ ЗА 2024. ГОДИНУ

I Позивају се грађани и правна лица са пребивалиштем, односно седиштем на територији Градске општине Младеновац, да учествују у поступку доделе јавних признања градске општине Младеновац, подношењем иницијативе, односно предлагањем кандидата за доделу следећих јавних признања:

1. **Грба градске општине Младеновац**, који се додељује појединцу или групи за заједничко дело, као и правном лицу без обзира на пребивалиште појединца, односно седиште правног лица, за највреднија достигнућа остварена у дужем временском периоду и укупно стваралаштво који доприносе свеукупном развоју и афирмацији општине;

2. **Малог грба градске општине Младеновац**, који представља награду за стваралаштво младих и додељује се појединцу за значајна остварења или групи за заједничко дело и то лицима старосне доби до 25 година, са пребивалиштем на територији општине Младеновац;

3. **Повеље градске општине Младеновац**, која се додељује појединцу или групи за заједничко дело, са пребивалиштем, као и правном лицу са седиштем на територији општине Младеновац, за изузетне резултате остварене у претходној години у областима: привреда, пољопривреда, туризам, образовање и васпитање, наука, култура, здравствена заштита, социјална и дечија заштита, спорт, нови-

нарство и публицистика, екологија, архитектура и урбанизам;

4. **Захвалнице градске општине Младеновац**, која се додељује домаћим и страним институцијама, општинама, градовима и другим правним лицима, као и појединцима за заслуге постигнуте на плану успостављања успешне сарадње, пружања помоћи и остваривања пројеката од посебног значаја за општину Младеновац, без обзира на пребивалиште појединца, односно седиште правног лица.

II Иницијатива се подноси Комисији за јавна признања у писаној форми (у затвореном коверту) са подацима о предложеном кандидату (име, презиме, година и место рођења, адреса, односно фирма и седиште правног лица), образложењем (разлозима за подношење иницијативе) и личним подацима подносиоца иницијативе (име и презиме, адреса), најкасније до 7.6.2024. године, до 15.30 часова, преко Писарнице управе градске општине Младеновац или поштом на адресу - Скупштина градске општине Младеновац, Комисија за јавна признања, Јанка Катића бр. 6, 11400 Младеновац, са назнаком - Иницијатива за јавна признања, закључно са 7.6.2024. године.

Непотпуне и неблаговремене иницијативе неће бити узете у разматрање, као и иницијативе којом физичко или правно лице само себе предлаже за доделу јавног признања.

Подносилац иницијативе може истовремено кандидовати исто физичко или правно лице за више јавних признања, с тим да се истом кандидату може доделити само једно јавно признање.

III Одлуку о додели јавних признања доноси Скупштина градске општине Младеновац, на предлог Комисије за јавна признања.

IV Додатне информације могу се добити у Служби за послове органа градске општине Младеновац, Улица Јанка Катића бр. 6, или путем броја телефона 8241-644.

Резултати конкурса „Шумадијске метафоре“ 2024.

Жири за поезију тридесет седмих „Шумадијских метафора“ одржао је завршну седницу 3. маја 2024. констатујући како је на овогодишњем конкурс учествовало стотину двадесет песника из свих делова Србије и дијаспоре. Ценећи вредност појединачних песама али и прилога у целини, жири је једногласно одлучио да се прва награда додели песми „Крдо“, Јадранке Миленковић из Ниша у којој ауторка ефектно, промишљено, свдећи песму на есенцију песничког говора, уочава како су узалудни напори границе свога света одржати и заштитити од непојмљивог убрзања умножених стварности, у којима је све изгледније да у добу одумирања врлине и једне цивилизације на заласку, људи верни одређеном начину живота, утемељеном на општим хуманистичким вредностима, постају, савршено свесни онога што им се догађа, врста која изумире. Друга награда припала је песми „Делириј“, Павла Зељића из Липиничког Шора: специфичном лексиком, песник Зељић детектује како оно што би требало бити неуништиво у песничком духу, „место лире – апарат срца“ губи битку са катастрофалним приликама доба у ком живимо и злом које буја

свуда и из свега. Трећа награда припала је песми Ficus Watkinsiana, Ксеније Голубовић из Новог Сада: из максимално онеобичене перспективе, ауторка пева о одрживости живота у немогућим условима, који упркос минималним шансама буја и развија се у просторима, туђим и страним, који се изнова морају освајати а да им се никада суштински није припадало, славећи ипак, човеков раст након небројених грешака у можда, на тренутак осујећеном животу. Жири су чинили: Огњен Петровић, председник Душан Стојковић и Спасоје Јоксимовић.

Специјалним наградама жири је наградио песму „Догма о пацову“, ванредно талентоване Андреје Каргачин и праву лирску бравуру Дарка Стевића из Београда. Поврх тога, као и сваке године, одређени број аутора и њихових песама препоручен је за штампу.

По једанаести пут расписан је и конкурс за кратку причу дужине до шеснаест редова. Жири је одлучио да I награду додели причи Археологија интернета, Миливоја Анђелковића из Београда, II награду причи „Мистерија“ – Зорана Антонијевића из Младеновца а III трећу награду причи насловљеној „Птица у твоје оку“, Славише Крстића из Смедеревске Паланке. Жири за прозу: Дејан Богојевић, председник, Душан Стојковић и Никола Костадиновић.

Годину дана од убиства у Дубони

У суботу, 4. маја, навршила се годину дана од масовног убиства у селима Мало Орашје и Дубона када је Урош Блажић (21) убио деветоро и ранио тринаесторо људи. Најмлађа жртва имала је 14, а најстарија 25 година. Масовно убиство почињено је дан након вишеструког убиства у основној школи „Владислав Рибникар“ у Београду. Песмама које су писали и читали школски другови и пријатељи страдалих у масовном убиству у Малом Орашју и Дубони почела је комеморација у Равном Гају, једном од локација где се злочин догодио.

Четвртог маја прошле године у Малом Орашју су убијени Никола Милић (14), Александар Миловановић (17), Марко Митровић (18), Лазар Миловановић (19), Немања Стевановић (21) и Петар Митровић (25) који је преминуо у болници скоро два месеца након злочина. У Дубони су убијени рођени брат и сестра Милан (22) и Кристина Панић (19) и Далибор Тодоровић (24).

Током званичног програма је приказан документарни филм „Небеска дружина“, са сведочењима о животу, успесима и талентима убијених. У знак сећања на жртве одигран је и меморијални турнир у фудбалу између омладинаца Партизана и Црвене Звезде на терену крај места злочина, са циљем прикупљања помоћи за наставак опоравка повређених. На фудбалском терену у Малом Орашју постављена су платна са порукама: „Тамо где сте ви, зло не постоји. Овде где смо ми, све је пуно вас“. Такође, развучени су и транспаренти: „Живите“, „Година прође, ал тај 4. 5. 2023. никада“, а изнад клупа се налазе фотографије сваког страдалог.

Председник Владе Милош Вучевић положио је цвеће заједно са председником Србије Александром Вучићем на места масовних убиства у Дубони и Малом Орашју и том приликом је поручио да Србија никада неће заборавити убијене у том масакру, који се догодио 4. маја прошле године. „Са најдубљим пијететом одајем пошту невиним жртвама безумног похода који је иза себе оставио очај, тугу и пустош. Као родитељ, осећам огроман бол због изгубљених живота и делим патњу породица које су остале без највреднијег блага, без своје деце“, написао је Вучић. Он је да поручио да држава неће дозволити „злочин без казне, победу зла над правдом и зверства над човечношћу“. Дубону и Мало Орашје посетили су и родитељи убијене деце у ОШ „Владислав Рибникар“ и сестра убијеног чувара Драгана Влаховића. Они су најпре положили цвеће у школском дворишту у Дубони, а онда се упутили ка Малом Орашју где су положили цвеће и на споменик у Равном Гају, месту страдања шесторице младића.

Непосредно пред почетак утакмице фудбалери Партизана уручили су оцу убијене Ангелине Аћимовић из ОШ „Владислав Рибникар“ дрес са именом његове ћерке. „Децо моја драга, нисмо могли да вас сачувамо за будућност, али вам дајем реч да вас нећемо никад заборавити. Док буде гласа у нама, који смо вас познавали, причаћемо о вама будућим генерацијама. Остале су фотографије, остали су снимци, пре свега остало је памћење на вас“, рекла је професорка Ивана Бошковић, наставница петорице младића из Малог Орашја.

Урош Блажић је осумњичен да је, након пуцњаве у Малом Орашју, аутомобилом стигао у село Дубона код Младеновца, удаљеном десетак километара, где је убио полицајца Милана Панића, његову сестру Кристину и Далибора Тодоровића. Више јавно тужилаштво у Смедереву подигло је оптужницу против нападача и он се терети да је пуцајући из аутоматске пушке и пиштоља убио девет особа, од којих двоје било малолетно. Покушао је да лиши живота још 20 људи, од којих је 12 ранио. Виши суд у Смедереву је крајем јануара 2024. потврдио оптужницу, а припремно рочиште пред почетак суђења заказано је за 23. мај. Оптужницом су обухваћени и његов отац, ујак и брат од ујака из Крагујевца. Истрагом је утврђено да је отац нападача Радиша Блажић у кући неовлашћено држао већу количину ватреног оружја, муниције и експлозивних материја. Чланови породице Блажић из Крагујевца оптужени су због постојања оправдане сумње да су извршили кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и стављање у промет оружја и експлозивних материја, јер су у кући и помоћној просторији неовлашћено држали већу количину оружја, муниције и експлозивних средстава.

М. Г.

До 15. маја рок за субвенције за квалитетна приплодна грла

Јавни позив за подношење захтева за остваривање права на подстицаје у сточарству за квалитетна приплодна грла за 2024. годину, за који је укупно опредељено 15 милиона динара, отворен је до 15. маја. Захтеви се подносе преко платформе eАграр, односно портала eПодстицаји. Овај јавни позив за субвенције за квалитетна приплодна грла расписала је Управа за аграрна плаћања Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Србије, 15. априла.

Позивом су опредељена средства за квалитетне приплодне млечне краве, квалитетне приплодне товне краве и бикове, квалитетне приплодне овце и овнове, козе и јарчеве, као и квалитетне приплодне крмаче и нерастове. Средства из позива су намењена и за субвенције за родитељске кокошке тешког и лаког типа, као и за родитељске ћурке, квалитетне приплодне матице риба шарана и квалитетне приплодне матице риба пастрмке. Право на подстицаје имају правна лица, предузетници и физичка лица, односно носиоци комерцијалног породичног пољопривредног газдинства који су у Регистру пољопривредних газдинстава извршили обнову регистрације за 2024. за највише 300 квалитетних приплодних млечних кржава, за најмање 30 квалитетних приплодних оваца или овнова, за најмање 10 квалитетних приплодних коза или јарчева, као и најмање 10 квалитетних приплодних крмача или нерастова. За подручја са отежаним условима рада у пољопривреди, регистрација је потребна за најмање 10 квалитетних приплодних оваца или овнова и најмање пет квалитетних приплодних коза или јарчева. Како је наведено у јавном позиву, подстицаји за квалитетне приплодне млечне краве, али и товне, као и бикове су у износу од 40.000 динара по грлу, за квалитетне овце и овнове, козе и јарчеве су 10.000 динара по грлу, а за крмаче и нерастове по 18.000 динара по грлу. За родитељске кокошке тешког типа подстицаји су 100 динара по грлу, а за лаки тип 140 динара, док су за родитељске ћурке 300 динара по грлу. Подстицаји за квалитетне приплодне матице рибе шарана су 500 динара, а за рибе пастрмке 300 динара по грлу.

* * *

Васкршња Литургија, више хиљада Младеновачана на њичевићу, ѿгела 300 ѿакеѿића најмађима, 200 чоколада сѿарѿијима и ѿслужење за све, које су ѿрѿремили чланови хуманиѿарној удружења „Пуѿи добра“.

КУД „Војвода Катић 1896.“ на турнеји у Турској

Пролећни распуст наши играчи провели су на најбољи могући начин, уз игру и обилазећи знаменитости једне светске метрополе. Два дечја и извођачки ансамбл учествовали су на међународном фестивалу фолклора у Истанбулу од 29. априла до 4. маја. Гостопримство су нам указали домаћини, а поред наших ансамбала, играла су још три друштва из Србије и једно из Бугарске. На првом наступу чула се мелодија игара из Шумадије у извођењу дечјих ансамбала, а на затварању фестивала блистали су извођачи у играма из околине Лесковца и Босилеградског Крајишта. Како се увек трудимо да се упознамо са градом у који идемо, тако је било и овог пута. Божанствена архитектура, спој традиционалног и модерног задивили су нас. Вожња Босфором нас, такође, није оставила равнодушним. Истанбул, град који лежи на два континента, фасцинантан по својој величини, задивљујућ по својој историји свакако ће бити посећен поново јер то заслужује.

Н. Маѿејућ

Подршка родитељима беба

Још 200 родитеља из Младеновца, поред 20.000 динара, добило је од општине на поклон и дечје аутоседиште за своје новорођене бебе.

Обавештење за подносиоце изборних листа

Обавештавају се сви заинтересовани подносиоци изборних листа да ће се пријем изборних листа за одборнике Скупштине градске општине Младеновац за изборе расписне за 2. јун 2024. године, вршити у седишту Општинске изборне комисије градске општине Младеновац, Улица Јанка Катића бр.6, у Малој сали, сваког радног дана у радно време од 7,30 до 15,30 часова, уз најаву на број телефона 069 3373381 – секретар Комисије и број 069 3372358 – заменик секретара Комисије. Подношење и пријем изборних листа ван радног времена врши се уз претходну благовремену најаву.

Општинска изборна комисија градске општине Младеновац

Савешти за њољопривреднике

Ђубрење јагоде

Ђубрење јагоде је веома важна мера у гајењу, где се одговарајућим ђубривима и њиховим међусобним односима постиже не само у развоју бокора и остваривању високих приноса, већ и у квалитету плодова. На количине појединих ђубрива потребних за остваривање високих и редовних приноса првенствено утиче плодност датог земљишта, као и његове физичке особине, које могу бити различите и др. Јагода за свој нормални развој и плодношење од важнијих макро-елемената највеће потребе има за калијумом, затим азотом, а најмање за фосфором. Дешава се да произвођачи греше при додавању азотних ђубрива, зато што највећи део потребе за овим елементом подмирују у виду прихрањивања дајући веће количине азотних ђубрива него што је то неопходно.

Азотна ђубрива је најбоље додавати у облику органских ђубрива пре садње, у количини од 15-40 t/ha, у зависности од богатства земљишта хумусом. Већа количина азота, нарочито минералног порекла изазива негативне последице преко изражене бујности бокора и слабијем заметању плодова. Вишак азота се одражава и на лошији квалитет плодова, слабија обојеност, мања чврстоћа, мањи садржај сувих материја, брже пропадање и тежи транспорт. Зато треба, уколико је то могуће, потребе азота за јагоду обезбедити путем стајњака, хумуса, малча, при чему ће минерални азот бити само допуна у задовољавању исхране за овим елементом. Приликом прихрањивања и примене минералног азота важно је да облик употребљеног ђубрива буде у зависности од рН земљишта, о чему се веома често не води рачуна. Приликом основног јесењег ђубрења не треба правити грешке, зато што се то касније одражава на производњу. Нерационално је било употребити NPK 15:15:15, због губитка већег дела датог азота, а нарочито нескладног односа фосфора и калијума према потреби јагоде за овим елементима. Истовремено се дешава и несклад, односно губитак зато што се калијум као најважнији елемент за ову врсту налази у неприкладном

облику, а то је 40% калијумова со (KCl) из које јон хлора у земљишту веома негативно делује на развој јагоде. Због тога је требало да се набави и употреби за основно ђубрење комбинација формулације 7:14:21 или неко друго сличне формулације, зато што је примена ове комбинације исплативија, јер се калијум налази облику калијум сулфата. Просечно годишње потреба јагоде за хранљивим елементима износи 70-100 kg/ha чистог азота, 50-80 kg/ha P2O5 и 120-150 kg/ha K2O. У савременој интензивној производњи јагоде допунско ђубрење или прихрањивање преко лишћа скоро да је постала и редовна мера. За фолијарно прихрањивање јагода је прикладнија за примену него друге воћке. Због ниског пораста, густог склопа активног лишћа, од раног пролећа до касне јесени и осетљивијег реаговања на недостатак хранљивих елемената овим начином исхране се може брже и ефикасније деловати него ђубрењем преко земљишта. Овај вид допунске исхране има посебан значај кад се јагода гаји на полиетиленској фолији, зато што је тада отежано ђубрење преко земљишта. Иако су ефекти овог начина исхране очити, као и лака примена, у пракси се на нашем терену недовољно користи. За пун ефекат примене било ког ђубрива веома је важан и временски период његовог додавања, односно треба водити рачуна о времену разлагања и усвајања елемента који се додаје.

*Савештогдавац за воћарство и виноградарство
Љиљана Гвоздић, ПССС Београд*

Савешти за власнике мачака

Турска ван мачка

Иако може изгледати невероватно ова прелепа мачка заиста воли да плива. Турска ван је, најкраће речено, прелепа мачка. То је бела мачка са црвеносмеђом флеком на глави и са раскошним репом исте такве боје. Потиче из источне Турске, односно из краја око тамошњег језера Ван по коме је раса и добила име. Неки тврде да је ова мачка била ту и пре него што су Османлије дошле у данашњу Турску па зато и не чуди легенда о њеном пореклу која каже да је њен давни предак, црвенкастосмеђег репа, скочио са Нојеве барке и допливао до копна. По другој причи, ову врсту мачака благословио је сам Алах, а места где ју је дотакао обојена су и данас црвеносмеђом бојом. Наравно, осим ових народних предања, и историјске чињенице говоре да су корени ове полудугодлаке беле мачке веома дубоки; древни Хитити урезивали су лик те мачке на свој накит а касније и на своје печате и орнаменте. Римљани су ликом мачке украшавали своје штитове и тиме показивали свој статус у војсци и друштву. Ипак, не треба заборавити да је ван мачка данас у Турској проглашен националним благом. Европска прича турске ван мачке почиње средином прошлог века када су две Енглескиње успеле да прошверцују из Турске две мале маце у Енглеску. Године 1969. следи и њено званично признање, а захваљујући енглеским одгајивачима који су јој интелигентно побољшали и генетику, турска ван мачка постаје

популарна на старом континенту. За ову мачку је занимљиво да воли воду и да се радо купа кад је у њеној близини. Нема поддлаку што је реткост у мачака које имају ту дужину длаке. Крзно јој је специфично глатко, меко на додир, као кашмир, као да додирујете зеца. Треба ипак поменути да је за сву лепоту изгледа овој мачки потребно петогодишње стасавање. Турска ван мачка је здрава, отпорна, снажна, издржљива и снажљива. Привржена је људима и лако се прилагођава годишњим добима, јакој зими и веома топлим летима. Почетком пролећа турску ван мачку треба свакодневно чешљати. То је период лињања кад се она и природно прилагођава топлијем времену. И зими се може чешљати јер ван мачке то воле. Али, треба запамтити да се овој мачки реп никад не чешља; одржавање репа је само њено право и длака јој никад неће бити закривљена. Свој леп изглед ван мачка дугује и свом карактеристичном длакавом оковратнику. Црвеносмеђа флека на глави и исте такве боје реп могу бити и црне боје,

плаве (нијанса сиве), крем (што је реткост) и комбинације по две од наведених. Постоји још једна, изузетно ретка, подврста ове мачке а то је чисто бела турска ван. Глава јој је кратка, облика тупог троугла, нос средње дуг и раван, брада снажна. Уши су велике и добро обрасле, широке у основи и лагано заобљених врхова. Спољња боја длаке ушију мора бити бела, а са унутрашње стране ружичасте боје. Уши су смештене врло близу једно другом и високо су постављене на глави. Очи ове мачке су велике, овалне, лагано искошене, а боја може бити плава, боје амбре али може бити једно око плаве а друго боје амбре. Очни капци су уоквирене ружичастом бојом. Тело јој је дуго, врло снажно, мишићаво, средње тешко и снажног врата.

Ноге су средње дужине, шапе округле и нежне са чуперцима длака међу прстима. Реп јој је средње дугачак и богато обрастао длаком, а може бити и благо пругаст. Крзно је полудуго, нежно, свиленкасто и без поддлака. Крзно јој је бело без трагова жућкасте боје, а на лицу има две мрље у боји раздвојене белом пругом. Носно огледало и јаснучићи на шапама су ружичасте боје. Признате су црна, плава, црвена крем, корњачевина и исте са тиграстим узорком. Турска ван мачка је веома интелигентна, активна, тврдоглава, независна и разиграна животиња. Али, она је и веома привржена и друштвено биће па вам може бити идеалан кућни љубимац.

*Душан Мариновић www.natura.rs
Фото: Wirestock - Freepik*

Београдски секретаријат за пољопривреду За субвенције 511 милиона динара

У ишћању је иеи јавних иозива и шо за набавку пољопривредних ирикључних машина, ирактора, ойреме у обласи ичеларсйва, воћарсйва, иовришарсйва, раишарсйва и сйочарсйва

Секретаријат за пољопривреду објавио је јавне позиве за достављање пријава за доделу подстицајних средстава у области пољопривреде за 2024. годину у укупном износу од 511 милиона динара, а рок за подношење пријава је 3. јун. Реч је о пет јавних позива и то за набавку пољопривредних прикључних машина, трактора, опреме у области пчеларства, воћарства, повртарства, ратарства и сточарства, саопштено је из Секретаријата.

Подстицајна средства су наменска и бесповратна и додељују се у максималном износу до 80 одсто од цене прихватљивих трошкова инвестиције.

Право на доделу подстицајних средстава може остварити физичко лице – носилац регистрованог комерцијалног породичног пољопривредног газдинства на територији града Београда. Средства намењена за набавку нових пољопривредних прикључних машина су максимално 500 хиљада динара по кориснику, а за ову намену опредељено је 140 милиона динара. Укупна средства за набавку новог трактора, у максималном износу који не може бити већи од милион динара по кориснику су 171 милион динара.

Јавни позив из области сточарства односи се на набавку грла стокe и опреме за сточарску производњу, за шта је опредељен износ од 100 милиона динара, а максималан износ не може бити већи од 750 хиљада динара по кориснику. За јавни позив из области воћарства, повртарства и ратарства за набавку воћарске, повртарске и ратарске опреме опредељен је износ од 60 милиона динара, а максимални износи подстицајних средстава по кориснику ће

бити одређени јавним позивом, с обзиром на то да се ради о више врста различите опреме.

Подстицајна средства намењена за набавку нове опреме у области пчеларства (једна или више врста опреме) су у максималном износу до 120 хиљада динара по кориснику и за ову намену опредељена су финансијска средства у износу од 40 милиона динара. Рок за подношење пријава је 3. јун до 15 часова и подносе се лично на писарници Градске управе Града Београда, Улица краљице Марије 1, или путем поште на адресу Секретаријата за пољопривреду Градске управе Града Београда.

Више информација заинтересовани могу наћи на званичном сајту Града Београда у делу под називом „Градски огласи и конкурси“.

- Секретаријат за пољопривреду годинама улаже у пољопривреду и тиме показује пољопривредницима да путем подстицајних средстава у пољопривреди чврсто стоји уз њих, те да тежи да се из године у годину та улагања повећавају како путем подстицајних средстава и организације разних врста обука тако и учешћем на сајмовима - наводи се у саопштењу.

Истичу да је пољопривреда један од четири основна стуба развоја града, а имајући у виду да је удео површине обрадивог пољопривредног земљишта у укупној површини Града Београда око 47 одсто, као и да на територији града постоји више од 30.722 газдинства, Секретаријат за пољопривреду Града Београда је у овој години издвојио средства у износу од 511 милиона динара за подстицајна средства у пољопривреди, што је највећи износ издвојен за ове намене до сада. Подстицајна средства у 2023. износила су 450.600.500 динара, које је до било 1.098 пољопривредника.

М. Г.

Шта се најбрже, а шта најспорије свари?

Варење хране је процес који зависи од количине и врсте намирница које смо појели. Генерално, потребно је 24 до 72 сата да храна прође кроз дигестивни тракт. А колико дуго ће човек да вари неку храну зависи од пола, метаболизма, лекова које узима, физичке активности, али и од тога да ли постоје било какви проблеми са варењем који би могли да успоре или убрзају процес.

Шта је варење хране? Варење хране је процес разлагања намирница на хранљиве материје које наше тело може да искористи. Почине у устима и завршава се на крају терминалног илеума, односно у танком цреву. Тачно време потребно да храна прође кроз дигестивни тракт зависи од количине и врсте унете хране. У почетку, храна релативно брзо путује кроз пробавни систем. У року од 6 до 8 сати, храна је прошла кроз желудац, танко и дебело црево. Када доспе у дебело црево, делимично сварени садржај оброка може да стоји више од једног дана, док се разграђује. Гастроентеролози напомињу да нормални опсег за време транзита хране кроз организам изгледа овако: пражњење желуца (двадо 5 сати), пролаз кроз танко црево (два до 6 сати), пролаз кроз дебело црево (10 до 59 сати), транзит кроз црево (10 до 73 сата).

Када почиње варење хране? Дешава се да се сатима осећамо ситим када поједемо неку храну, али исто тако врло брзо након ручка можемо да осетимо глад. То се дешава због процеса варења хране а као одговор на те доживљаје, тело почиње да производи додатну пљувачку, која садржи ензиме који покрећу варење. Када храну сажваћете и прогутате, прави посао почиње у желуцу. У желуцу, храна се меша са тим пробавним соковима, стварајући водену мешавину која прелази у танко црево. Зидови танког црева апсорбују потребне хранљиве материје и воду. Дебело црево тада узима оно што наше тело није користило и припрема се да тај садржај покретима црева избаци из организма. Колико времена је потребно да се свари храна? Цео процес варења може да траје неколико сати. Храна углавном остаје у желуцу између 40 и 120 минута. Затим се на то време додај још 40 до 120 минута за време које храна проведе у танком цреву. Једноставни угљени хидрати, као што су обичан пиринач, тестенина или једноставни шећери, у просеку су између 30 и 60 минута у желуцу. Али, ако ставите дебели слој путера од кикирикија на тост, потребно је од два до 4 сата да та храна напусти желудац. Ако се уз то поједе још мало сланинице, процес варења потрајаће још дуже. Течности брже напуштају желудац јер се мање разлажу: Обична вода вари се 10 до 20 минута. Једноставне течности (бистри сокови, чај, газирана пића) од 20 до 40 минута. Комплексне течности (смугији, протеински шејкови, супе) од 40 до 60 минута.

Mr Ph Биљана Мушавцић

Фудбал, Београдска зона

Наставак њрвенства у суботу и недељу

Младеновац – Комграп у сенци нове одлуке ФСБ

Да је српски, тачније београдски фудбал јединствен и утемељен на специфичним законитостима, најбољи показатељ су најновија дешавања у Зонској лиги Београда. Иако су дисциплински органи ФСБ пре две недеље донели одлуку о суспензији медошевачког Напретка и Балкана, због наводног непоштовања одредбе која се односи на такмичење млађих селекција клубова Београдске зоне, последњег радног дана уочи протеклих празника, на хитној седници, одлука је суспендована.

По мишљењу представника појединих клубова овакво понашање дисциплинаца ФСБ доводи у питање и регуларност првенства, јер су ова два клуба и њихови противници по такмичарском календару, БСК 1926 и Болеч одмарали, док се примера ради у Калуђерици водила борба за бодове између истоименог лигаша и ОФК Младеновца.

По свему судећи неограничени мечеви добиће нови датум и сатницу, а већ наредног викенда наставља се првенство у којем више од пола лиге због реорганизације стрепи за опстанак и неизвесна борба за прва два места која воде директно у Српску лигу. Не треба заборавити и да ће неки од клубова одиграти по завршетку регуларног дела првенства и бараж мечеве, као што је случај са трећепласираним тимом.

Број оних који ће се преселити у нижи ранг зависи и од пласмана лазаревачке Колубаре у Првој лиги Србији. Клубовима Српске и Зонске лиге Београда у интересу је да допрошлосезонски суперлигаш избори опстанак у другом по степену савезном рангу такмичења.

Младеновчани немају превелик избор на путу до опстанка иако се тренутно налазе на шестом месту са 42 бода. На Селтерс у суботу стиже трећепласирани Комграп који има своју рачуницу у жељу да се домогне вишег ранга. Сустрет на Селтерсу почиње у 16 сати и 30 минута.

1	ОФК БУДУЋНОСТ	25	18	4	3	59	20	39	58
2	КФК РАВНА ГОРА БАРАЈЕВО	25	17	3	5	53	28	25	54
3	КОМГРАП	25	15	7	3	52	27	25	52
4	ШУСЊНАР 1977	25	15	5	5	50	22	28	50
5	БСК 1926	24	15	1	8	51	33	18	46
6	ОФК МЛАДЕНОВАЦ	25	13	3	9	45	25	20	42
7	УМКА	25	12	6	7	39	26	13	42
8	ФК ЗУЦЕ 2019	25	12	1	12	40	38	2	37
9	НАПРЕДАК	23	11	3	9	49	50	-1	36
10	БАЛКАН МИРИЈЕВО	23	9	6	8	35	31	4	33
11	ОФК ЖАРКОВО	25	4	7	14	33	55	-22	19
12	БОЛЕЋ (-12)	24	9	3	12	32	49	-17	18
13	ЦРВЕНА ЗВЕЗДА (ММЛ)	25	4	5	16	45	66	-21	17
14	ФК КАЛУЂЕРИЦА	24	5	2	17	21	56	-35	17
15	БСК (-9)	24	5	2	17	22	58	-36	8
16	ХАЈДУК	25	2	2	21	17	59	-42	8

У 26. колу још се састају: Напредак – Балкан Миријево, Шушњар 1977 – Болеч, Зуце 2019 – БСК, БСК 1926 – Калуђерица, ОФК Жарково – Будућност, Црвена Звезда (ММЛ) – КФК Равна Гора и Умка – Хајдук.

Драган Николић Гула

Прва београдска лига, група Ц

Дерби у Рабровцу: долази Велика Крсна

У суботу 11. и недељу, 12. маја биће одиграно двадесет друго коло Прве београдске лиге, група Ц. Састају се: Врчин - Омладинац (Рајковац), Рабровац - Велика Крсна, Мали Пожаревац - Дунавац (Гроцка), Заклопача - Пудаци, Винча - Хајдук (Камендо). Слободни су Шумадија 1962 (Јагњило) и ОФК Младост (Бегаљица).

После паузе од недељу дана следи наставак у Првој београдској лиги, који у 22. колу доноси општински дерби. У Рабровцу ће домаћин угостити екипе Велике Крсне која се, тренутно налази на трећем месту, али и даље има изгледне шансе да се домогне друге позиције која би их одвела у виши ранг такмичења. Рајковчани имају тешко гостовање у Врчину, а Јагњилци су у овом колу слободни.

Општинска фудбалска лига

Борац и Иванча настављају борбу за прво место

У недељу, 12. маја, наставља се првенство Општинске фудбалске лиге. У 15. колу састају се: Космајац (Кораћица) - Село Младеновац, ОФК Студент - Влашка, Борац (Амерић) - Марковац, Слога (Границе) - Ковачевац 1956 и Иванча - Напредак (Међулуђе).

1	BORAC	14	12	2	0	59	18	41	38
2	IVANČA	14	11	2	1	39	15	24	35
3	KOVAČEVAC 1956	14	7	2	5	29	20	9	23
4	STUDENT	14	7	1	6	28	36	-8	22
5	VLAŠKA	14	6	4	4	37	21	16	22
6	MARKOVAC	14	6	0	8	21	35	-14	18
7	KOSMAJAC	14	5	0	9	20	25	-5	15
8	NAPREDAK	14	5	0	9	24	30	-6	15
9	SLOGA	14	3	2	9	17	39	-22	11
10	SELO MLADENOVAC	14	1	1	12	19	54	-35	4

Одржан први Меморијални турнир „Милан Панић“

У знак сећања на трагично настрадао колегу Милан Панића (21), који је на данашњи дан убијен у Дубони, кад су живот након безумног чина убице Милоша Блажића (21), живот изгубили његова сестра Кристина (19) и Далибор Тодоровић (25), као и мештани Малог Орашја, Никола Милић (15), Александар Миловановић (17), Марко Митровић (18), Лазар Миловановић (19), Немања Стевановић (21) и Петар Митровић (25), у младеновачком Спортском Центру одржан је први меморијални турнир у малом фудбалу. Турнир је организовала Полицијска станица Младеновац уз учеће колега из Сопота, одреда војне полиције за специјалне намене „Кобре“ и мештана Дубоне. На меморијалном турниру били су присутни Саша Панић, отац трагично настрадалих Милана и Кристине и далиборов отац Милосав Тодоровић. Прво место освојила је екипа Полицијске станице Младеновац којој је пехар уручио Саша Панић.

Либар победник младеновачке Бизнис лиге

Слуштена је завеса на још једну младеновачку Бизнис лигу у малом фудбалу. Овогодишњи победник лиге која окупила двадесетак екипа је фудбалска дружина окупљена под именом Либар. Они су у занимљивој и неизвесној утакмици савладали Кубис резултатом 2:1 док је у увертири финала, за треће место Месара Космај победила је Фото Зеџ 6:5.

Све утакмице лиге одигране су у балону Ми и Ми. Традиционално након утакмица завршне вечери организована је традиционална вечера на којој су уручени пехари.

Милосав Б. Влајић: Сећања учесника Ајрилској райи и заробљеника Војске Краљевине Југославије из младеновачкој краја у Другом светском рату (1941-1945.)

У ноћима без звезда /15

Живојин СТЕВАНОВИЋ
(1919), Ковачевац,

Дванаес дана и ноћи до Рајне

Стриц Сава и ја лаганим ходом у позну јесен идемо преко голих њива. Упутили смо се ка кући рођака Живојина Стевановића која је сарађена у доњем крају села, ка Клисури. Иначе, простор на коме се данас налази село Ковачевац настањен је од памтивека. Материјални трагови указују на присуство људи из праисторијске епохе. У потесу Маковица ископана је камена секира из средњег бронзаног доба. Ливадица је значајан археолошки локалитет. Ту је постојало римско насеље почетком трећег века. Овде су пронађени и крстасти фибула, фрагменти ланчића, перле, пршљеници и извесна количина олова. Ископан новац припадао је Гордијану и Клаудију Готском.

Мој пријатељ археолог Велибор Катић вршио је ископавања на локалитету Дивичмеђа, близу речице Велики Луг. Том приликом су пронађени трагови словенског насеља које потиче из периода од деветог до једанаестог века. Нађено је доста уломака грнчарије, стрелица и ножића и једна гроздолика словенска наушница. У Стрелару је ископана остава српског средњовековног новца који је припадао цару Душану и његовом сину Урошу. Сеоско подручје је припадало и држави деспота Стефана Лазаревића, а једна легенда, коју је записао књижевник Драгутин Гута Паунић, каже да су деспоту једном приликом ковачевачки ковачи потковали коња.

Према турској карти Смедеревског санџака из 1476. године убицирана су три насеља на простору данашњег села: Баташић, Брестовац и Црквенац. Не зна се колико је потом дуго био насељен овај крај Шумадије. Тек средином осамнаестог века овде су почели да се досељавају преци данашњих фамилија. Прва селишта су им била у Стрелару и у Лађевцу.

Владислав Милојевић је са браћом Раниславом и Петром дошао из племена Кучи, из Црне Горе. Његов син Миливоје је имао синове Стојана, Ивана, Јована и Стевана од којих су фамилије Влајић, Ивановић, Јовановић и Стевановић.

Живојинов отац Михаило Стевановић, звани Мика, рођен је 1897. године, а умро је седамдесет година касније. Мајка Марица била је из фамилије Александрић, из Јагњила. Деда Стеван је погинуо у Другом балканском рату, на положају Ретке Букве, према Бугарској. Прадеда Милан је погинуо на Трновитом пруту, у српско-турском рату. Имао је 25 година, а споменик крајпуташ налази му се поред железничке пруге у Ковачевцу. Чукундеда се звао Сава. Живојин је рођен 4. августа 1919. године. Кум му је био Борисав Милојкић из Кораћице. Стари кум је био из Влашке, али му се ћерка

удала у Кораћицу и тако је кумство пренето и настављено.

У школу сам пошо 1928. године. Учили су ме Загорка Јовић и Радмила и Бошко Милутиновић. Исписници су ми били Драгољуб Стевановић, Ђорђе и Милутин Влајић. Регрутован сам 1939. године у Младеновцу, у брдску пешадију. У војску сам отишо у пролеће 1940. године, на Ђурђевдан. У Скопљу сам провео четири месеца, а онда сам пребачен у Суботицу. Имао сам чин каплара и био сам вођа првог одељења. У Малим Бајмоку сам обучавао регруте из јесење класе. На осуство у Ковачевац дошо сам првог децембра. Врнуо сам се у Суботицу 6. јануара 1941. године.

Телефон у земуници, топови укупани. Топови крагујевачки, домет десет километара, довољно муниције. Капетан прве класе Славко Тошовић на осматрачници. Средњег раста, имао је око четрдесетак година, тражио је дисциплину. Звао ме је Тошовић и пито ме ди ми је војска. Нечија мајка из Београда дошла после бомбардовања. Пошто је главни град бомбардован, сва војска је стављена у приправно стање.

Виду се немачки бомбардери ловци који пуштају застрашујуће звуке. Било је то седмог и осмог априла. Уз нас се налазио коњички пук. Поручник је са осматрачнице дао елементе. Испалио сам по четири гранате, остали по једну. Стигло је наређење да се уништу топови. Извадили смо затвараче и бацили ји у бунар. Борба је кратко трајала и виша команда је наредила повлачење. Потпоручник је дао карабине, али није дозволио да узмемо војничке сандуке.

Идемо ка станици у Суботици, на воз, правац Београд. Испред Новог Сада разрушен мост на Дунаву. Не мож да се пређе. Сви официри су уз нас. Млади војници регрути побегли преко ноћи кућама, док смо ми стари војници оступали. Један цивил је имао дереглију. Један пешадијски потпоручник ишчупа пиштољ и нареди му да нас све пребаци. У Петроварадину је било много пешадије и артиљерије. Пуковник стао на средину утрине а ми га опколили. Пуковник

каже гласно: „Војници браћо, слушајте ме, ајте за мномо да пређемо Саву, да се дочепамо Босне, да се боримо, да кажемо Немци ко смо ми“. Пођемо, пуковник на челу, официри за њим, па војска. Идемо преко Фрушке Горе, суснежица. Нема воде, једемо снег да утолимо жеђ. Имамо мало тврдог леба. Наиђемо на војника усташу. Попо се на дрво, имао је пушкомитраљез, униформу. Убију га из карабина, паде дол.

У оступању смо наишли на једну кућицу на чијим прозору је био постављен пушкомитраљез. Тучу на нас. Један Циганин и један Србин подиђу, уђу у кућу и увате усташу. Доведу га пред команданта пука. Оће да га пусте, ипак га убију. Ушли смо у село Буђановце. Ту неке овце, сви против нас. Цивили обавестили Немце и ови запосели мост на Сави. Команда да се укупамо. Потпоручник Мијаљковић отишо до радио станице. Нека женска му рекла да не можемо проћи. Д идемо у Босну од моста ниже. Командир није тео да се одваја од пука. Команда „јуриш“, борба с тенковима. Немци пуцају из тенкова, пуно мртви. Циганин пешаки нац скочио на тенк, узо крамп и поче да лапа по куполи. Био је 13. април 1941. године. Морали смо д оступимо.

У групи укупно двеста људи, пешадија и артиљерија. Остали мртви, много рањени. Развили смо се у стрелце. Тошовић командује. Нико не сме да погине. Поново у јуриш, кад труба свира предају. Не сећам се имена пуковника са чела колоне који нас је предо Немцима. Бацили смо карабине на гомилу. Задржали смо ћебад и одело: шињел, блуза, панталоне, шајкача, чизме. Чутурица о каишу, порција у торбици.

У строј, пуковник на тенк, војска поред. Немац слика. Колона крете, тенкови иду напред, правац Сремска Митровица, залази сунце. Стражари поред возила, рефлектори осветљавају простор, иде пут према Сави, па скреће за Сремску Митровицу. Сместу нас на фудбалско игралиште.

Около стражари, кућице, рефлектори, митраљеви на трибинама. Преко звучника упозорење: ако неко побегне, сви ће бити убијени. Покушавали су неки да провале, да побегну, али то је било немогуће. Лего сам на шаторско крило. Кад сам се пробудио, лева страна ми је била мокра. Ту сам зарадио реуму.

Сутрадан су нас пребацили у Руму, у хангаре. Нас тридесет Срба су издвојили и камионом нас пребацили у Осиејек. Онда је капетаан Вешовић реко да ће нас одвести у Немачку. Ушли смо у вагоне, у Печују смо вечерали. Увече смо стигли у логор у Лимбургу. Французи су ту били, дочекали су нас пријатељски, давали нам цигарете. Пошто је прошло пет-шест дана, дали смо одело на парење. Добио сам број 65110. Са мномо су били Михаило Живојиновић из Кораћице, Витомир Михаиловић из Голобока, Витомир Милићевић из Рипња и Света Марковић из Држња, који је остао у Немачкој.

(наставак на страни 10)

Милосав Б. Влајић: Сећања учесника Ајрилској райи и заробљеника Војске Краљевине Југославије из младеновачкој краја у Друјом свейском райу (1941-1945.)

У ноћима без звезда /15

(наставак са стране 9)

Нас десеторица на килограм леба и парченце путера. Чистиш бараке, па мал изиђеш напоље, на сунце. За дваес и четири сата сто грама леба. Увече чај и кутлача чорбе, келераба. Кост и кожа, крцкају коске, изнурени. Немачки стражар бацио ми два кромпира. био је млад, моји година. И његов живот је тежак. Појео сам живе кромпире, није ми пријало. Гладним ми се чинило да се никад нећу вратити жив кући.

После месец дана пребачен сам војним камионом у логор у Тријер. Побољшана је храна, добијали смо више леба, мармеладе и путера. Тако смо се опоравили и повратили. Тражили су нас за рад на селу. У групи нас је било тринаес, а вођа нам је био поднаредник Слободан Милошевић, родом из Алексинца. И он је радио, није тео да седи. Одемо камионом у село Оберлајшајд. Председник села цивил прави распоред. Све четири године у истим селу. Газда ми се звао Урбан Ајштејн. Радио сам пољске послове, заједно смо се ранили, увече смо се враћали у команду.

На лагеру дупли прозори са жицом, врата са две пранге. Стражар је немачки војник. Војне марке смо мењали за цивилне. Крајем месеца маја јавио сам се оцу Мики. Добио сам одговор од оца да су примили карту. Американци су нам слали пакете, ди је било урми, банана, кафе, жилета, сапуна. Имали смо одело тамне боје, на леђима написано видљивом црвенкастом бојом „krings de fangen“. Купили смо сено, орали, секли дрва, довозили. Био сам са њима када су славили Божић. Нису тада радили, а имали су буре пива. Нису ме малтретирали, понекад повису тон. Учио сам немачки да би се споразумео. Иако смо били поражени и заробљени, понашали су се културно према нама.

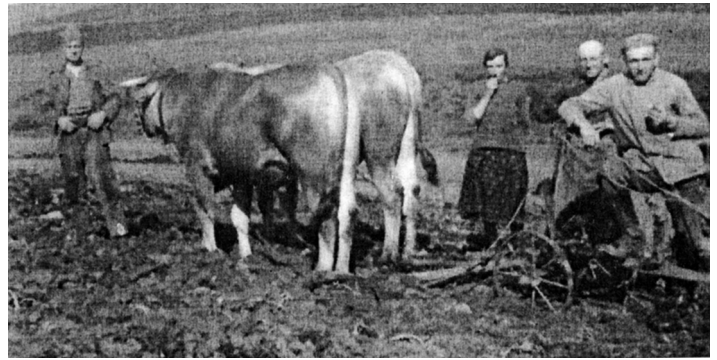
Имао сам реуму и нисам мого да радим. Стражар ме је одвео код лекара у суседну варош Блајал. Био сам савијен, болела ме је кичма. Седи, написао ми неку течност, боја роза, као јогурт, мазао сам тим. Газда ми је дао собу и рану, три дана ме пазили, излечио сам се. Хитлер је гарантовао за Србе да ће да раду, ал да буду заштићени. Немци су то приватили. Преко Црвеног крста добијали смо пакете из Аргентине. Били су пуни ко око. Унутра грожђе, банане, урме. Чули смо за Дражу и Тита, а Тошовић је знао да ће избити комунизам.

Крајем октобра четрес и четврте године, кад су Американци ударили, отерани смо према југу, ка аустријском граници. Стизали су рањени Немци са фронта. Копали смо ровове за Немце. Надлетали су нас америчко-енглески авиони ловци. Бежали смо око букава. Кад су авиони прошли, увече су нас повукли у забран, де је било пуно бункера. После смо се вратили у село. Немачка команда је наредила окупљање заробљеника из сви команди. Узели смо ствари, повео нас је немачки официр.

Дванаес дана и дванаес ноћи до реке Рајне. Надиру савезници, Немци нас повлачу. Кренемо возом према југу, ка Аустрији. Носимо пртљажне торбе. Нашли смо се на једним брду, иза нас су били Американци. Немац наређује копање цик-цак ровова. Немци су Американце звали Томи. Морамо да се укопамо до колена. Могли смо да легнемо у ров. Американци су знали да смо ту и преко радио станице нам поручили да бегамо. Онда нас Немци повучу у један забран. Резервиста Микаило Живојиновић, старији од мен, навадио кромпир. Тад удари америчка граната и погоди једну зграду.

Ајд да бегамо. Шесторица из групе бегају, остали су остали. Наиђемо на једну немачку кућу. Тражили смо рану и да преспавамо на тавану. Дозволили су нам. Сутрадан нас застави стража код једног потока. Стигнемо у село Гедрштајн, а одатле уполаганимо. Сретнемо наоружане Немце. Офете ли са нама, офемо. Ми за њима у село. Микаило код једног газде, ја код другог, остали у кућу код немачког војника. Обезбеђивали смо и село.

Трајало је то неко време, а онда су Американци потиснули Немце. Поново смо отишли у шуму. Ту наиђемо на амерички цип, чистина, чамова шума. Американци пуцају изнад нас. Здумамо се у шуму, па се вратимо у село. Ете Американца, улазу у село. Немачки председник села избацио белу заставу, предаја. Наишао је цип пун америчке војске, обезбеђење. Сирена, назад, провокација, нема никог, претходница, извидница. Село се очистило, ја у цивилним оделу. Сретнемо Рускиње које су ту биле на раду. Рекле су нам д идемо у суседно место Ренген. Тамо ће бити окупљање Руса, Пољака и Срба. Микаило и ја одемо сами у Ренген, велико село. Ушли смо у круг, срели смо америчког капетана и једног америчког војника пољског порекла. Ништа нисмо понели, па смо тражили да се вратимо по ствари. Дозволили су нам.

Живојин Сивановић, стоји испред крва, на орању имања газде Урбана Ајштејна

Американци су бацали чоколаде у шанчеве, Немци цивили купу. Американци не дирају оне код који смо радили. Наилазу камиони са Црнцима шоферима. Био је март четрес и пете. Потоварили нас у те камионе. Питамо преко тумача где ћемо.

Повукли су нас Американци шесет километара иза фронта, да нас сачувају. Нас двадесетак у возу, у вагону смо имали рану. Зауоставили смо се у Француској, у Леплесу. Село, беле виле, у логор са пуно соба. Ту Срби, Чеси, Руси, Шпањолци, Пољаци. Мешовити бракови заробљеника са децом. Јавили смо се да радимо код Американаца, утоварали смо муницију у камионе. Микаило из Кораћице и ја смо били обучени ко прави амерички војници. Осмог маја четресет и пете вичу Французи, жене, деца, људи. Бацају цвеће и вичу: „Finit la guerre!“ Рат је завршен. Упознао сам Николу Вигњевећа. Мајка и отац су му били из Србије, па су отишли у Америку. Он се тамо родио, имао је тридесетак година, био је амерички војник, перфектно је знао српски. Пили смо заједно у кафани, возили се ципом и проводили. Микаило Живојиновић се журио и вратио се у земљу.

Остао сам д упознам Француску. Стиго сам у Париз и видео Ајфелову кулу. Из Француске сам отишо у Луксембург. Запослио сам се код молера, ранио сам се у кафани, проводио се са женама, све до четрес и шесте. Онда се одјавим код власти у Луксембургу и вратим се у Француску. Из Париза кренем возом преко Аустрије за Југославију. У Тиролу снег, децембар месец. На граници нас чека војска, химна, дуга композиција заробљеника и цивила. Преноћили смо у возу. Сутрадан смо стигли у Загреб. Ту смо променили страни новац за наш, ишли у позориште.

Брзим возом сам стиго у Београд. На Сењаку сам посетио пријатеља Јаћима Вучковића. Био је пре рата железничар у Ковачевцу и од моји купово ракију. Са Јаћимом, његовом женом и пасторком кренем увече возом за Ковачевац. Око станице посечена густа шума, окренем ка Паланки, врнемо се. Био је 12. децембар четресет и шесте. Први ме спазио стриц Грујица: „Дошо мој Жока, дај лампу!“ Отац ми пришо са леђа и загрлио ме.

Живојина је дочекала и супруга Роса, девојачко презиме Мијаиловић, из Ковачевца, којом је био ожењен од тридесет и девете године. Присутствовала је крају нашег разговора и симпатично задиркивала мужа за жену Немицу са слике из заробљеништва. Додала је: „Рат завршен, њега нема, само пише „до скорог виђења“. Поред Радивоја, после рата су им рођени син Милан и ћерка Душанка, удата Максимовић. Њихову кућу испуњава радост због присуства Миланове деце, Александра, Борислава и Ане.

Живојин се и после рата бавио земљорадњом. Нова власт му је била одузела право гласа. Оде са стрицем Грујицом на бирачко место, али нема га у списку. Пријавио се у војни одсек. Три месеца су га отерали на вежбу. Било је то под Игман планином, педесет и прве прошлог века. Данас (28. новембар 1994.) показује ми лонче и четкицу за бријање које је донео из Немачке као успомену на заробљеничке дане. У седамдесет и петој га боли нога и мало ћопа. Мршав, издали га зуби, носи наочаре. Пропатио много, види му се то и на лицу. Али сачувао сеоску бистрину, као и живо сећање које лепо износи у течном говору са примесам народног изворног елемента.

У следећем броју:

Живадин Васић (1919), Влашка
Авијони падају ко крушке

Прича из нашег живота: Руке спремне на све

Чула сам је како прича с мужем. Била је на кревету до мог. Беба у рукама. Каже, прво дете.

Он је зове да је пита да ли је сутра пуштају из породилишта, јер је слава и треба дочекати госте.

Чујем га. Кревети се додирују, микрофон телефона је такав да открива свима у соби његове речи. Свекрва је направила сарму, купус је добар, довољно слан, печење је готово. Фале само облатне. Каже му да не зна, да чека јутарњу визиту. Није бесна. Прича чудно мирним тоном.

Није рекла: ти ниси нормалан па ја крварим. Није рекла: какви гости, беба има два дана. Није рекла: све ме боли. Није му рекла да се тера дођавола. Није рекла ништа.

Само да нема више кредита и да неће моћи да га зове касније. Видела сам модрицу на њеном врату. То није модрица која је могла да никне због порођаја. Од стиска мушке руке, можда. Рекла ми је да је девојцици дала име које симболише мир, јер хоће да буде мирна у животу, мирна унутар себе. И да нађе доброг мужа који ће је волети, ако да добри Бог.

За њу није стигао никакав пакет тог дана, ни најмања кеса. Поделе смо мрежасте улошке и плазму. И тек неколико реченица. Да разбијемо тишину док бебе спавају. Напустила је собу сутрадан, тихо, као да и није била у њој. Обукла је стару тренерку и мушке беле патике. Косу је покупила у пунђу. Модрица је већ благо зеленела. Није узбуђено вирила кроз прозор. Тамо већ сатима није било никога коме би поносно показала своју бебу.

Пре него што је изашла, јавила се на телефон и рекла: *Стижем, нека дођу око осам.*

Дуго сам размишљала о њој, чак и кад сам била у својим породилским мукама. Дуго сам замишљала њен долазак кући са бебом и ту крсну славу. Замишљала сам њеног мужа и његове руке. Сигурно су велике и грубе, ижуљане од дрва која тегли и сече.

Руке спремне на све.

Руке које ће ломити погачу и заливати је вином црвеним ко крв која тече међу њеним ногама.

Замишљала сам човека који је дочекује са гладним гостима поседаним за дуги славски сто, са дубоким и плитким тањирима, бучним смехом, попаљеним цигаретама. Човека који очекује своју жену, а не мајку свог детета. Човека који очекује своју домаћицу, а не породилу која је пре само неколико дана из себе родила живот.

Беба ће можда плакати. Гости ће је можда загледати, додириваће јој ручице још увек ненавикле на додире, осим мајчиних. Њој ће се можда трести ноге. Груди ће јој бубрити под навалом млека. Кости ће пулсирати од болова. Тело ће јој спавати, а мораће да буде будно. Можда ће само седети за тим свечаним столом, да гости не замере, да муж не замери. А можда ће и одсећи коју облатну и додати је на тањирину.

Е, 'ајд само оно живо шамо, љубим те... Ближе си. Можда и пиво.

Замишљала сам како седи ослоњена на леву бутину и кук. Како се повила, како се лактовима ослања о сто, придржавајући уморно тело. Замишљала сам собу у коју ће касније отићи да спава. Рекла ми је да је кућа стара и да на неколико места избија влага, али да ће он то да среди чим стигне.

Замишљала сам њихов први разговор, када буду сами, када гости оду, док беба спава, ако га буде било. Надала сам се да ће јој рећи извини. Извини, будала сам.

И да ће сутра све бити другачије. Онда сам схватила да он то неће рећи. И да такав човек не може да каже извини, будала сам. То је човек који не зна колико боли рађање. Сваки напон, свака контракција. Колико се кожа зноји и жежи истовремено. Колико се свака кост у телу раставља. Колико би назад, а може само напред. Колико зебње обавија ум. Колико страхова сече тело на траке док беба не заплаче, док је мајка не види, не загрли и пољуби. И после тога. Колико дрхти док је гледа, док се пита зашто је модра, зашто су јој очице отечене, какве су то црвене флеке по кожи. Колико заборава на бол међу ногама, закупљена малим крхким бићем

коме је све, сада и заувек. Колико ноћи кратко трају, колико зора свиће брже него иначе, колико плач може да избезуми, колико крви може да покапа плочице док је неумивена нуна у породилској соби пре Сунца.

То је човек који није видео купатило које је користила тек порођена, купатило на чијим вратима пише: Не користи туш, неисправан је! Он неће знати да се ипак туширала цревом, распалим и зарђалим, јер је морала, јер је била знојава и крвава и хтела је да миреше беби. Неће знати колико су завесе на тушу повукле у себе крви. Колико храна може да буде одвратна, колико је престала да буде гадљива па је ипак јела. Колико чаршафи могу бити груби и оштри. И колико ништа од свега овога њој није сметало, јер је постала мајка једном дивном бићу. А то је огромна ствар. Огромна ко хиљаде планина. То је човек који не зна да она није више иста жена. Да то не може да буде.

Да је сада рањива, плачљива, збуњена, понекад врло бесна. Више него икада жељна љубави, загрљаја, подршке, мира.

Да лута. Да се навикава. На себе и на бебу и на њих заједно у данима који су стигли, који стижу.

Да стрепи, да будно гледа, да више не спава на исти начин, да можда уопште не спава.

Да сада мисли другачије. Да дише другачије. Некад пребрзо, некад до смрти споро.

Да ће толико тога да прогута, да би беби била добра, да би јој била најбоља. И да ти залогаји могу бити толико тешки и крупни да ће јој једном застати у грлу. Он не зна да једино што је може болети више од рађања и сваке контракције, од сваког напона и шава, неспавања и умора, јесте његова безосећајност. Неразумевање. И то раздируће подразумевање.

То је човек који ће можда тек пред умирање, како то обично бива, схватити да је са својим великим грубим шакама ушао у груди једне жене и измрцварио јој душу до боли која не може да се исприча, коју никад није могла да му исприча. Јер неке боли не могу да се испричају.

Од неких боли заћутиш. Заувек.

Јована Кешански

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАВАЊЕ СТАНОВИ - КУЋЕ

ИЗНАЈМЉУЈЕМ кућу са гаражом, киоском, за-себним смештајем за 5 особа, на 3 ара ограђе-ног дворишта у „Тозином воћу“ за 500 евра. Евентуално младом, запосленом брачном пару договор само за кућу и гаражу. **063/310-205**

ИЗДАЈЕМ двособан, полунамештен, стан у улици Краља А. Обреновића 91. Закуп 140 евра, депозит 140 евра. **063/240-303**

ИЗНАЈМЉУЈЕМ двособан, намештен стан близу института за експерименталну Фonetику и патологију говора „Логопед“ Београд. **063/310-205**

ИЗДАЈЕМ студио 27м², приземље, центар, Краља Петра I 200. Обезбеђено паркинг место. **063/399-163, 065/40-953-50**

ИЗНАЈМЉУЈЕМ на дан кућу и смештаје у „Тозином воћу“. **063/310-205**

ИЗНАЈМЉУЈЕМ смештаје различитог комфора на више локација у Младеновцу. **063/310-205**

ИЗДАЈЕМ собе преко пута бање Селтерс, 4.000 динара по госту дан, месечни закуп 250 евра по особи, Краља Петра I. **063/310-205**

СТАНОВИ КУПОВИНА - ПРОДАЈА

КУПУЈЕМ двособни стан у Младеновцу, пожељно стара градња. Приземље или први спрат. **064 15 333 85**

ПРОДАЈЕМ нов стан, 59м² први спрат, или мењам за мањи. Шумадијска 2/Б. Има паркинг. **063/8272-636**

ПРОДАЈЕМ стан, 73м² ул. Јанка Катића 21, или мењам за мањи у приземљу или први спрат. **064/50-52-558**

ПРОДАЈЕМ нов стан 83м², четворособан, у Младеновцу, насеље „25. мај“, четврти спрат. Укњижен. Цена 700 евра/м². **065/807-94-01**

ПРОДАЈЕМ двособан стан 47м², ужи центар Младеновца, улица Његошева, трећи спрат, новија градња, гас, паркинг. **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ стан 52м², други спрат. Улица Краља Петра I. **064/484-52-04**

ПРОДАЈЕМ стан од 51м², ул. Вука Караџића 48/2, приземље. **064/208-10-94**

КУЋЕ ПРОДАЈА - КУПОВИНА

ПРОДАЈЕМ породичну кућу на одличној локацији у Младеновцу ул. В. Караџића укупне површине 214м² (корисне 190), ушушкана и склоњена од буке са прелепим малим двориштем (2 ара). Кућа је квалитетно грађена, потпуно изолована „сендвич зидом“, са етажним грејањем на гас, укњижена. Од куће је могуће направити три стамбене јединице. Кућа је тренутно вртића. Цена: 750евра/м². Услужни контакт: **064/258-40-47, Вибер: 063/366-676**

ПРОДАЈЕМ кућу 170м² у Младеновцу, повише комуналног, са плацом око 5,3 ара. Приземље и спрат као две одвојене јединице, или мењам за стан новије градње уз доплату, а може и инвестициона градња, уз договор. **061/181-5213, 067/703-5598**

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици, 96м², 30 ари плаца. Цена по договору. **064/484-52-04**

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици 100м² и плац 83 ара. Поред асфалта, гас и улично светло. **060/188-69-99**

ПРОДАЈЕМ две куће: 1 км од Младеновца: 100м²+18м²+гаража и кућа 77м² са 4 ара плаца. Комплетна инфраструктура. У близини школа, обданиште. Може замена за стан у Београду или Младеновцу, уз доплату. **063/8021-979**

ПРОДАЈЕМ кућу у Рајковцу 85м² са предсобљем 90м², монофазна струја, интернет, 6 ари плаца, 4,5 км. од Младеновца. **061/204-03-62**

ПРОДАЈЕМ кућу 200м² у насељу „Драпшин“. **065/965-05-02**

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ имање од 71 ар у Кораћици, Јовиски крај, 1 км од главног пута, власник 1/1. Струја, бунар, укњижено. Озидана кућа од сипорекса. Цена по ару 500€. **064/167-10-34**

ПРОДАЈЕМ плац од 60 ари у Рајковцу, б1583., раван. Вода, гас, улично светло, аутобуска станица. Грађевинска зона, може парцелизација. **064/499-1720**

ПРОДАЈЕМ плацеве од 5 ари. На плацу гас, вода, канализација, струја. Дозвољена градња. Ул. 11. новембра. **063/256-169, 064/142-94-98**

ПРОДАЈЕМ плац од 6 ари у Рајковцу, булица Васе Пелагића. **064/593-85-45**

ПРОДАЈЕМ њиву или део њиве од 50 ари у Малом Пожаревцу у грађевинској зони. У близини прикључак за воду, струју и гас. Поред пута са тврдом подлогом. Цена по договору. **066/930-25-74**

ПРОДАЈЕМ плац од 20 ари у Рајковцу, 50 м од окретнице лин. број 3, сунчан. **061/264-88-49**

ПРОДАЈЕМ парцелу број 3216, 0,41 ха грађевинско земљиште, дозвољена градња испод земље 6 а изнад 4 спрата. Трофазна струја, канализација, градска вода. Цена 2500 € по ару. Младеновац, ул Бранислава Петронијевића. **060/53-00-517**

ПРОДАЈЕМ имање у Кораћици, Јовиски крај, испод Космаја, око 2 ха са кућом и окућницом, помоћном зградом, асфалт, струја, вода, телефон. Кп.бр. 686 ; 687; 529 и 530 к.о.Кораћица. **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ у Неменикућама плац од 23 ара. Плац је из два посебна дела. Грађевинско земљиште кп. бр. 2408/5. Викенд зона, мирно, пут до плаца, струја, вода, гас... **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ 5 ха у Кораћици- Петкајски крај, 5 км од врха Космаја, засад лешника стар 3,5 година, ограђен, артески бунар, урађен кап-кап систем са природним падом. **065/8222-605**

ПОСАО

ПОТРЕБАН сарадник на раду око смештаја, за месечну плату, по сату и на проценат. **063/310-205**

ОЗБИЉНА ЖЕНА са искуством од 17 година у гледању старих лица. Договор. Искључиво Младеновац. **060/37-23-334**

ОЗБИЉНА жена чисти станове и куће. **069/151-11-68**

ПОТРЕБНА спремачица, 500 динара сат, исплата одмах. **063/310-205**

РАЗНО

ПРОДАЈЕМ фрезу 506; Луцерку за кошење; Кабину за трактор; Суве јасенове фосне. **065/8222-865**

ПРОДАЈЕМ више индустријских шиваћих машина. **063/242-614**

ПРОДАЈЕМ домаћу комову ракију **064/268-22-33**

ПРОДАЈЕМ пресу за балирање сламе, сена и шаше, руски трактор ТЕ-35. **063/8417-017, 064/90-30-114**

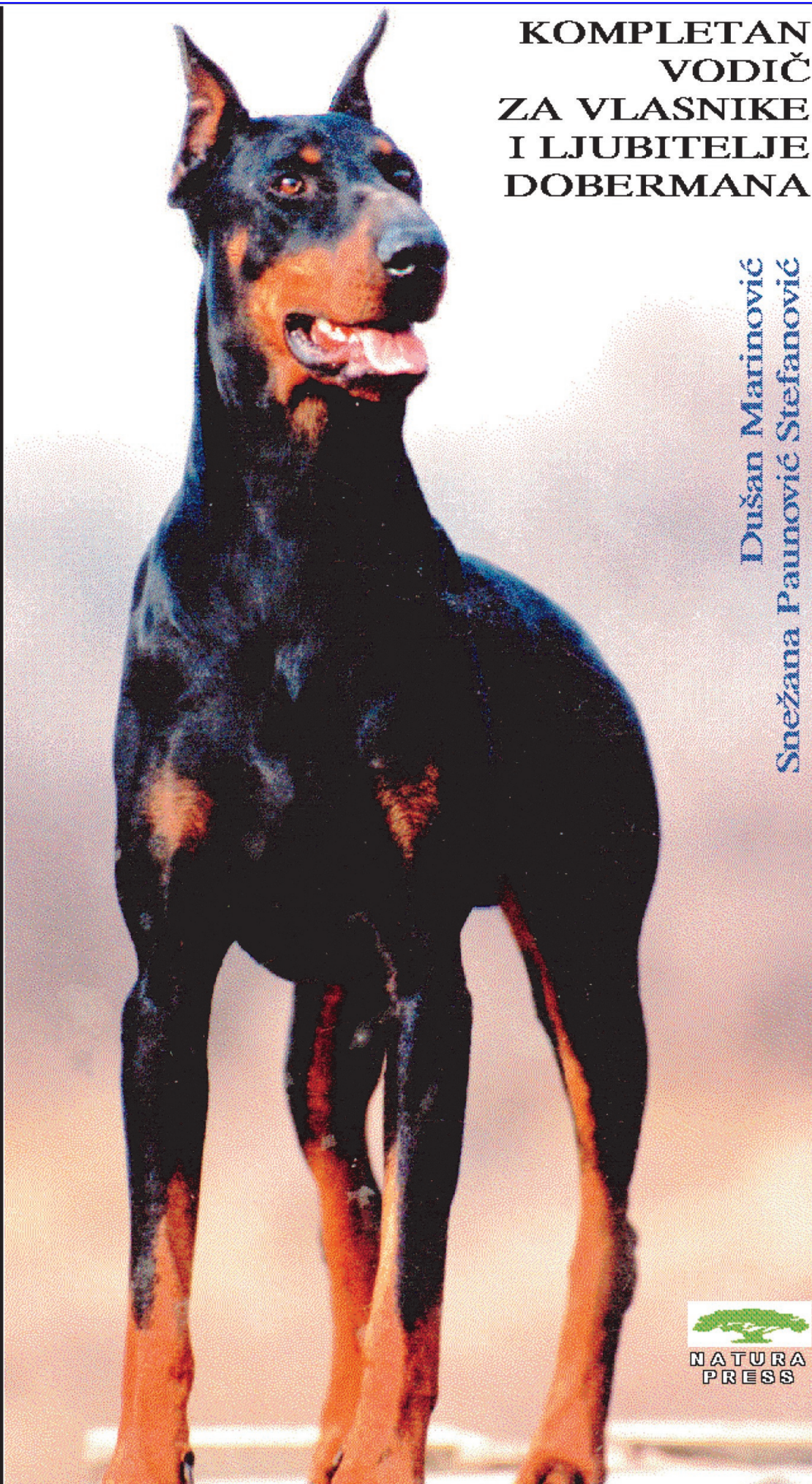
ПРОДАЈЕМ домаћу ракију од шљиве, кајсије, комову и лозовачу. **064/263-03-48**

ПРОДАЈЕМ домаће кокошке. **061/10-78-019**

КУПОН бр. 515

важи за **ЈЕДАН** мали оглас
Цена огласа без купона **200** дин.

DOBERMAN

KOMPLETAN
VODIČ
ZA VLASNIKE
I LJUBITELJE
DOBERMANA

Dušan Marinović
Snežana Paunović Stefanović

